

**PREZIDENT MAKTABLARIDA TO'PLANGAN ILG'OR TAJRIBALARNI
UMUMIY O'RTA TA'LIM MUASSASALARIGA JORIY ETISH MASALALARI**

<https://doi.org/10.5281/zenodo.19189389>

Askarova Zilolaxon Nurmuxamadovna

Farg'ona viloyati pedagogik mahorat markazi

Aniq va tabiiy fanlar kafedrası o'qituvchisi

(t_1982@mail.ru; +99895 086 10 87)

Annotatsiya

Mazkur maqolada O'zbekiston Respublikasida faoliyat yuritayotgan Prezident maktablarida to'plangan ilg'or pedagogik tajribalarni umumiy o'rta ta'lim muassasalariga joriy etish masalalari tahlil qilinadi. Xususan, zamonaviy ta'lim texnologiyalari, STEAM yondashuvi, yani fanlararo bog'liqlik, integrative yondashuv asosida, tanqidiy fikrlashni rivojlantirish, xalqaro baholash tizimlariga tayyorgarlik hamda o'qituvchilar malakasini oshirish yo'nalishlari ko'rib chiqiladi. Ilg'or tajribalarni ommalashtirishning tashkiliy-pedagogik mexanizmlari va amaliy tavsiyalar ishlab chiqilgan.

Kalit so'zlar: *Prezident maktablari, innovatsion ta'lim, yani zamonaviy ta'lim STEAM yondashuvi, xalqaro baholash tizimi, pedagogik texnologiya, tanqidiy fikrlash, ta'lim sifati, umumiy o'rta ta'lim.*

Annotation

This article analyzes the issues of implementing advanced pedagogical practices accumulated in Presidential schools operating in the Republic of zbekistan into the general secondary education system. In particular, modern educational technologies, the STEAM approach, that is, interdisciplinary integration, the developmet of critical thinking, preparation for international assessment systems professional competence are considered on the basis of an integrative approach. Organizational and pedagogical mechanisms for disseminating best practices and practical recommendations have been developed.

Keywords: *Presidential schools, innovative education, modern education, STEAM approach, international assessment system, pedagogical technology, critical thinking, quality of education, general secondary education.*

Аннотация

В данной статье анализируются вопросы внедрения передового педагогического опыта, накопленного в президентских школах, действующих в Республике Узбекистан, в общеобразовательные средние учебные заведения. В частности, рассматриваются современные образовательные технологии, подход STEAM, то есть основанный на междисциплинарных связях, интегративный подход, развитие критического мышления, подготовка к международным системам оценки и повышение квалификации учителей.

Разработаны организационно-педагогические механизмы и практические рекомендации по популяризации передового опыта.

Ключевые слова: президентские школы, инновационное образование, то есть современное образование, подход STEAM, международная система оценки, педагогические технологии, критическое мышление, качество образования, общеобразовательное среднее образование.

So'nggi yillarda O'zbekiston ta'lim tizimida tub islohotlar amalga oshirilmoqda. Jumladan, Prezident maktablari tashkil etilishi ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqishga xizmat qilmoqda. Ushbu maktablarda zamonaviy pedagogik texnologiyalar, xalqaro dasturlar va innovatsion boshqaruv mexanizmlari joriy etilgan. Endilikda mazkur ilg'or tajribalarni umumiy o'rta ta'lim maktablariga tatbiq etish dolzarb vazifalardan biri hisoblanadi. Maqsad, bilim oluvchi shaxslarni dunyoqarashi va tasavvurini oshirish, mantiqiy fikrlash orqali, kreativ kompetentligini rivojlantirishdir. Bu esa ta'lim sifatini o'sishiga olib keladi. Darslarni ham samarali tashkil etilishiga yordam beradi. Shuningdek, o'qituvchilarni bilim, ko'nikma va malakalari saloyahati oshishiga yordam beradi. Pedagoglarning kasbiy faoliyati takomillashtirilib, mahoratli bo'lishiga yordam beradi. O'quvchilar har tomonlama komil inson bo'lib yetishiga, bizning bugungi kundagi innovatsiya asosida, STEAM uyg'unligida, integrative yondashib darslarni olib borishimiz asos bo'lib xizmat qiladi.

ASOSIY QISM

1. Prezident maktablarining o'ziga xos jihatlari

Prezident maktablarida quyidagi ustuvor yo'nalishlar mavjud:

- STEAM ta'lim modeli asosida dars tashkil etilishi;
- Xalqaro baholash tizimlariga tayyorgarlik (masalan, Cambridge Assessment International Education dasturlari asosida);
- Tanqidiy va kreativ fikrlashni rivojlantirish;
- Ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan keng foydalanish;
- O'quvchilarni individual rivojlantirish modeli.

Bu jihatlari ta'lim sifatini oshirishda muhim omil bo'lib xizmat qilmoqda.

2. Ilg'or tajribalarni umumiy ta'lim maktablariga joriy etish yo'nalishlari

a) Pedagogik texnologiyalarni ommalashtirish

Zamonaviy interfaol metodlar (klaster, aqliy hujum, loyiha metodi, debat texnologiyasi) umumiy maktablarda keng qo'llanilishi zarur. Bu o'quvchilarning mustaqil fikrlashini rivojlantiradi.

b) STEAM yondashuvini bosqichma-bosqich joriy etish

Fanlar integratsiyasi asosida amaliy mashg'ulotlar tashkil etish orqali o'quvchilarda real hayotiy muammolarni hal qilish ko'nikmalari shakllantiriladi.

c) O'qituvchilar malakasini oshirish

Prezident maktablari tajribasini ommalashtirish uchun seminar-treninglar, mahorat darslari va tajriba almashish platformalarini yo'lga qo'yish lozim.

d) Xalqaro baholash mezonlariga moslashish

Umumiy maktablarda ham PISA, TIMSS kabi xalqaro baholash dasturlari talablariga mos o'quv topshiriqlarini ishlab chiqish muhim ahamiyatga ega.

3. Joriy etish mexanizmlari

Ilg'or tajribalarni samarali tatbiq etish uchun quyidagilar zarur:

- Metodik qo'llanmalar yaratish;
- Pilot maktablar faoliyatini yo'lga qo'yish;
- Monitoring va baholash tizimini ishlab chiqish;
- Raqamli ta'lim platformalaridan foydalanish;
- Hududiy metodik markazlar bilan hamkorlikni kuchaytirish.

XULOSA

Prezident maktablarida shakllangan ilg'or pedagogik tajriba O'zbekiston umumiy o'rta ta'lim tizimini modernizatsiya qilishda muhim resurs hisoblanadi. Ushbu tajribalarni bosqichma-bosqich va tizimli ravishda joriy etish orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirish mumkin. Eng muhimi, bu jarayon o'qituvchi salohiyatini oshirish, o'quvchilarda zamonaviy kompetensiyalarni shakllantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining ta'lim sohasini rivojlantirishga oid farmon va qarorlari.
2. Cambridge Assessment International Education rasmiy metodik qo'llanmalari.
3. STEAM ta'lim konsepsiyasi bo'yicha xalqaro ilmiy manbalar.
4. Umumiy o'rta ta'lim davlat ta'lim standartlari (O'zbekiston Respublikasi).
5. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar bo'yicha ilmiy-uslubiy adabiyotlar.